

تقسیم بر عددهای یک رقمی

۱- ۴۸ مداد داریم و می‌خواهیم آنها را به‌طور مساوی بین ۴ نفر تقسیم کنیم. به هر کدام چند مداد می‌رسد؟

ابتدا ۴ ده‌تایی یا ۴۰ را بین ۴ نفر تقسیم می‌کنیم. به هر کدام چندتا ده‌تایی می‌رسد؟ **۱۰ تا ده‌تایی** یعنی چندتا؟

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline 8 \end{array}$$

آیا ۸ تایی باقی‌مانده را می‌توان بین ۴ نفر تقسیم کرد؟ **بله**

حالا ۸ تا یکی را بین ۴ نفر تقسیم می‌کنیم. به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۲ تا**

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline 8 \quad +2 \\ -8 \quad 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

در مجموع؛ به هر کدام چند مداد رسید؟ **۱۲ تا**

۲- حالا اگر ۴۸ مداد را به‌طور مساوی بین ۲ نفر تقسیم کنیم، به هر کدام چند مداد می‌رسد؟ شکل را کامل کنید، سپس تقسیم آن را انجام دهید.

از ۴۰ مداد به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۲** ده‌تایی یعنی چندتا مداد؟ **۲۰ تا**

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 2} \\ -40 \quad 20 \\ \hline 8 \quad 24 \\ -8 \end{array}$$

از ۸ مداد به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۴**

روی هم چند مداد به هر کدام می‌رسد؟ **۲۴**

آیا ۴۸ بر ۲ و ۴ بخش‌پذیر است؟ چرا؟ **بله زیرا در تقسیم ۴۸ بر ۲ و ۴ باقیمانده صفر شده است.**

$$0 < 4$$

$$12 \times 3 + 0 = 36$$

$$0 < 3$$

$$12 \times 3 + 0 = 36$$

$$\begin{array}{r} 88 \overline{) 4} \\ - 80 \quad 20 \\ \hline 8 \quad + 2 \\ - 8 \quad 22 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 \overline{) 3} \\ - 30 \quad 10 \\ \hline 6 \quad + 2 \\ - 6 \quad 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

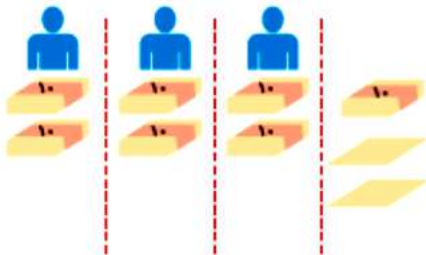
$$\begin{array}{r} 85 \overline{) 2} \\ - 80 \quad 40 \\ \hline 5 \quad + 2 \\ - 4 \quad 42 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$2 < 1$$

$$42 \times 2 + 1 = 85$$

۱- می‌خواهیم ۷۲ برگه کاغذ را بین ۳ نفر به طور مساوی تقسیم کنیم. مراحل تقسیم را کامل کنید.

ابتدا دسته‌های ده‌تایی کاغذ را بین سه نفر تقسیم می‌کنیم:

به هر نفر دو دسته‌ی ده‌تایی یا ۲۰ برگه می‌رسد و یک دسته‌ی ده‌تایی تا ۲ برگه باقی می‌ماند. یعنی ۱۲ تا برگه باقی مانده است.

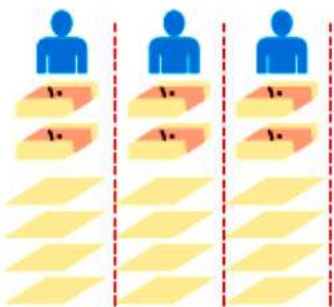
$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 3} \\ - 60 \quad 20 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$12 > 3$$

پس می‌توانیم تقسیم را ادامه دهیم.

حالا تعداد باقی مانده را بین سه نفر تقسیم می‌کنیم.

۱۲ تا باقی مانده است که آنها را بین ۳ نفر تقسیم می‌کنیم
 $12 \div 3 = 4$
و برگه‌ای باقی نمی‌ماند.

$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 3} \\ - 60 \quad + 4 \\ \hline 12 \quad 24 \\ - 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

در مجموع،

به هر نفر ۲۴ برگه رسید.

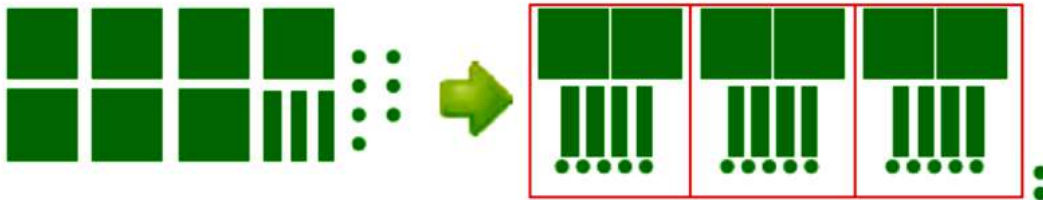
۲- حالا با توجه به راه حل مسئله‌ی بالا، تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 95 \overline{) 2} \\ - 80 \quad 40 \\ \hline 15 \quad + 7 \\ - 14 \quad 47 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 63 \overline{) 4} \\ - 40 \quad 10 \\ \hline 23 \quad + 5 \\ - 20 \quad 15 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \overline{) 5} \\ - 50 \quad 10 \\ \hline 2 \end{array}$$

برای جشن ولادت پیامبر(ص)، ۷۳۷ شاخه گل داریم و می‌خواهیم بین ۳ مدرسه تقسیم کنیم. به هر مدرسه چند شاخه گل می‌رسد؟

شکل بالا را کامل کنید.

$$\begin{array}{r} 737 \quad | \quad 3 \\ -600 \quad \color{red}{200} \\ \hline 137 \quad \color{red}{40} \\ -120 \quad \color{red}{20} \\ \hline 17 \\ -15 \\ \hline 2 \end{array}$$

اگر ۷ صدتایی را بر ۳ تقسیم کنیم، چند ۱۰۰ تایی به هر مدرسه می‌رسد؟ **۲ صدتایی**

چند تا باقی می‌ماند؟ **یک صدتایی**

یک صدتایی و سه ده تایی، ۱۳ ده تایی می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، چند تا می‌شود؟ **۴ ده تایی**

چند تا باقی می‌ماند؟ **یک ده تایی**

یک ده تایی و ۷ یکی روی هم ۱۷ می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، به هر کدام چندتا می‌رسد؟ چند تا باقی می‌ماند؟ **۲ تا ۵**

— آیا این تعداد باقی مانده را می‌توان بین ۳ مدرسه تقسیم کرد؟ **خیر**

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید و رابطه‌های تقسیم را بنویسید.

$$\begin{array}{r} 145 \quad | \quad 3 \\ -120 \quad \color{red}{20} \\ \hline 25 \quad \color{red}{40} \\ -24 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 617 \quad | \quad 3 \\ -600 \quad \color{red}{200} \\ \hline 17 \quad \color{red}{200} \\ -15 \\ \hline 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 209 \quad | \quad 2 \\ -200 \quad \color{red}{100} \\ \hline 9 \quad \color{red}{40} \\ -8 \quad \color{red}{100} \\ \hline 1 \end{array}$$

$$1 < 3$$

$$2 < 3$$

$$1 < 2$$

$$48 \times 3 + 1 = 145$$

$$205 \times 3 + 2 = 617$$

$$103 \times 2 + 1 = 209$$

۲- یک مینی بوس در ۹ ساعت ۵۸۵ کیلومتر را طی کرده است. این مینی بوس به طور متوسط در هر ساعت چند کیلومتر

را طی کرده است؟

$$\begin{array}{r} 585 \quad | \quad 9 \\ -540 \quad \color{red}{60} \\ \hline 45 \quad \color{red}{50} \\ -45 \\ \hline 0 \end{array}$$

او به طور متوسط ۶۵ کیلومتر در هر ساعت طی کرده است

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} ۸۴۸ \overline{) ۴} \\ - ۴۰۰ \quad ۲۰۰ \\ \hline ۴۸ \quad ۲۰۰ \\ - ۴۰ \quad + ۲ \\ \hline ۸ \quad ۲۱۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹۴۸ \overline{) ۳} \\ - ۹۰۰ \quad ۳۰۰ \\ \hline ۴۸ \quad ۳۰۰ \\ - ۳۰ \quad + ۶ \\ \hline ۱۸ \quad ۳۱۶ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۰۴ \overline{) ۴} \\ - ۴۰۰ \quad ۱۰۰ \\ \hline ۱۰۴ \quad ۲۰۰ \\ - ۸۰ \quad + ۶ \\ \hline ۲۴ \quad ۱۲۶ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۲۱ \overline{) ۷} \\ - ۴۲۰ \quad ۶۰ \\ \hline ۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۳۷۲ \overline{) ۷} \\ - ۷۰۰۰ \quad ۱۰۰۰ \\ \hline ۳۷۴ \quad ۵۰۰ \\ - ۳۵۰ \quad + ۳ \\ \hline ۲۴ \quad ۱۰۵۲ \\ - ۲۱ \quad ۳ \\ \hline ۳۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۲۲۷ \overline{) ۵} \\ - ۳۰۰۰ \quad ۶۰۰ \\ \hline ۲۲۷ \quad ۴۰۰ \\ - ۲۰۰ \quad + ۹ \\ \hline ۲۷ \quad ۶۴۹ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۵۲ \overline{) ۵} \\ - ۵۰۰ \quad ۱۰۰ \\ \hline ۲۵۲ \quad ۵۰۰ \\ - ۲۵۰ \quad ۱۵۰ \\ \hline ۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸۰۵ \overline{) ۸} \\ - ۸۰۰ \quad ۱۰۰ \\ \hline ۵ \end{array}$$

۲- حسن در یک کارگاه سفالگری کار می‌کند. او در یک روز ۸ ساعت کار کرده است. ۳۲ گلدان ساخته است. در هر ساعت چند گلدان ساخته است؟

$$۳۲ \div ۸ = ۴ \quad \text{در هر ساعت ۴ تا گلدان ساخته است}$$

۳- یک شیرینی‌پزی در کرمانشاه در ۶ روز ۴۲ جعبه نان برنجی تهیه کرده است. در هر روز چند جعبه نان برنجی تهیه کرده است؟

$$۴۲ \div ۶ = ۷$$

۴- یک خراط روزی ۲۴ میله نرده خراطی می‌کند. او پس از ۳ روز کار چند میله خراطی کرده است؟ اگر در هر نرده ۸ میله گذاشته شود، با این میله‌ها چند نرده می‌تواند درست کند؟

$$\begin{array}{r} ۲۴ \\ \times ۳ \\ \hline ۷۲ \end{array} \quad \text{میله}$$

$$۷۲ \div ۸ = ۹$$

او ۹ نرده درست می‌کند

۵- می‌خواهیم ۶ بسته‌ی ۱۲ تایی مداد را به‌طور مساوی بین ۹ نفر تقسیم کنیم. به هر نفر چند مداد می‌رسد؟

$$۶ \times ۱۲ = ۷۲$$

$$۷۲ \div ۹ = ۸$$

به هر نفر ۸ مداد می‌رسد

$$\begin{array}{r} ۵۷ \\ - ۵۴ \\ \hline ۳ \end{array}$$

۶- می‌خواهیم برای ۵۷ دانش‌آموز در اردوگاه چادر بزنیم. ۶ چادر نیاز داریم؟

به ۱۰ چادر نیاز داریم چون ۹ چادر پر می‌شود و ۳ نفر بدون چادر می‌مانند

$$\begin{array}{r} ۴۶۸ \overline{) ۴} \\ - ۴۰۰ \quad ۱۰ \\ \hline ۶۸ \quad ۱۰ \\ - ۴۰ \quad + ۷ \\ \hline ۲۸ \quad ۱۱۷ \\ - ۲۸ \quad ۰ \end{array}$$

۷- مشهدی حسین دور زمین خود را درخت کاشته است. دور زمین او ۴۶۸ متر است و در هر ۴ متر یک درخت کاشته شده است. مشهدی حسین چند درخت کاشته است؟ او ۱۱۷ درخت کاشته است.

۸- زمینی به مساحت ۳۵۷۶ متر مربع را بین ۳ کشاورز به‌طور مساوی تقسیم کردند. زمین هر کشاورز چند متر مربع است؟

$$۳۵۷۶ \div ۳ = ۱۱۹۲ \quad \text{به هر نفر ۱۱۹۲ مترمربع زمین کشاورزی می‌رسد}$$

۹- یک مسئله بنویسید که پاسخ آن حاصل ۲۳×۴۷ باشد و آن را حل کنید.

در یک سالن ۲۳ ردیف ۴۷ تایی صندلی چیده شده است. در این سال چند صندلی چیده شده است؟

$$۲۳ \times ۴۷ = ۱۰۸۱$$

$$\begin{array}{r} ۴۳۷ \overline{) ۹} \\ - ۳۶۰ \quad ۴۰ \\ \hline ۷۷ \quad + ۸ \\ - ۷۲ \quad ۴۸ \\ \hline ۵ \end{array}$$

آقای محمدی ۴۳۷ مترمربع زمین دارد. می‌خواهد آنها را بین ۹ نوه‌اش تقسیم کند.

به هر نفر چقدر زمین می‌رسد؟

پاسخ صفحه به صفحه فصل سوم ریاضی «طراح: سمیرا ابوالقاسمی»